

СОДЕРЖАНИЕ

ОТ РЕДАКЦИИ.....	7
ФОЛЬКЛОР ДОЛГАН (Н.А. Алексеев, П.Е. Ефремов).....	11
МУЗЫКАЛЬНЫЙ ФОЛЬКЛОР ДОЛГАН (Г.Г. Алексеева).....	29

ТЕКСТЫ И ПЕРЕВОДЫ

ЫРЫЛААК ОЛОНКО ГЕРОИЧЕСКИЙ ЭПОС

1. АТ УОЛА АТАЛАМИИ БУКАТЫЫР	48
СЫН ЛОШАДИ АТАЛАМИИ-БОГАТЫРЬ	49
2. УБАЙ-БАЛЫС	78
БРАТ И СЕСТРА	79
3. ҮС ЭДЬИЙ – БАЛЫС КЫРГЫТТАР	134
ТРИ ДЕВУШКИ – РОДНЫЕ СЕСТРЫ	135

ҒАТЫЫ ОЛОНКО СКАЗКИ

4. КУРПААСКЫ КУОКАА ҒЭРИИТЭ	182
ВОЙНА КУРОПАТОК И ШУК	183
5. ОГОНЬОР ОНУГА УСКААТТАР	184
СТАРИК И ЗАЙЦЫ	185
6. ЛЭНКЭЙ	188
ПОЛЯРНАЯ СОВА	189
7. ҒАҒЫЛ АЛБУН	190
ЛИСА-ПЛУТОВКА	191
8. ЭМЭКСИН ОНУГА ҒАҒЫЛ ТИРИИТЭ	194
СТАРУХА И ЛИСЬЯ ШКУРА	195
9. УКУКУУТ-ЧУКУКУУТ ОГОНЬОР ОНУГА ҒАҒЫЛ	196
СТАРИК УКУКУУТ-ЧУКУКУУТ И ЛИСА	197
10. ОГОНЬОР, УСКААТТАР, КЫРСАЛАР	198
СТАРИК, ЗАЙЦЫ И ПЕСЦЫ	199

11. КӨТӨР КЫЫА ҺЭРИИТЭ	200
ВОИНА ПТИЦ И ЗВЕРЕЙ	201
12. [АБЫБЫРА]	222
[АБЫБЫРА]	223
13. УОЛ ЫРААКТААГЫ ОНУГА ПААСЫНАЙ КЫЫҖА	226
ЮНОША-ЦАРЬ И ДОЧЬ КРЕСТЬЯНИНА	227
14. [ҺЭТТЭ УОЛЛААК УМНАҖЫТ БААҖЫНАЙ]	232
[НИЩИЙ КРЕСТЬЯНИН С СЕМЬЮ СЫНОВЬЯМИ]	233
15. [ПААСЫНАЙ ОГОННЬОРДООК ЭМЭЭКСИН]	258
[СТАРИК-КРЕСТЬЯНИН СО СТАРУХОЙ]	259
16. [УС УОЛ]	270
[ТРОЕ ПАРНЕЙ]	271
17. [АААЙКУ]	276
[АААЙКУ]	277
18. [ТИМИР ҺААПКА ОНУГА ҺЭЛИИ КУР]	280
[ЖЕЛЕЗНАЯ ШАПКА И КОСТЯНОЙ ПОЯС]	281
19. ДЬОЛЛООК КҮН, ҺОРДООК КҮН	286
СЧАСТЛИВЫЙ ДЕНЬ, ЗЛОСЧАСТНЫЙ ДЕНЬ	287
20. ТААЛ ЭМЭЭКСИН	302
СТАРУШКА ТААЛ	303
21. КААМЫЫЛААК	304
КААМЫЫЛААК	305
22. ОГОННЬОР ОНУГА ЭМЭЭКСИН	308
СТАРИК И СТАРУХА	309

БЫЛЫРГЫ ӨСТӨР МИФЫ, ЛЕГЕНДЫ И ПРЕДАНИЯ

23. [ҮҮҖЭ ДОЙДУТТАН КҮТҮӨТ]	314
[ЖЕНИХ ИЗ ВЕРХНЕГО МИРА]	315
24. [ҮРҮНГ АЙЫЫ КЫЫҖЫГАР ҺУОРУМДҮ]	316
[СВАТОВСТВО К ДОЧЕРИ ЮРЮНГ АЙЫЫ]	317
25. [АТЫН ДОЙДУГА ТҮСПҮТ КИҖИ]	320
[ЧЕЛОВЕК В ИНОМ МИРЕ]	321
26. [ҺААМАЙ ОГОННЬОР КЫЫҖА]	322
[ДОЧЬ НГАНАСАНИНА]	323
27. [ДБАКТАР ОНУГА ЭБЭКЭ]	324
[ЖЕНЩИНА И МЕДВЕДЬ]	325
28. [КУБА БУОЛБУТ ОЙУТТАР]	326
[ШАМАНЫ, ПРЕВРАТИВШИЕСЯ В ЛЕБЕДЕЙ]	327
29. [ҖИР ИЧЧИТЭ]	328
[ДУХ-ХОЗЯИН ЗЕМЛИ]	329
30. [КАЙА ИЧЧИТИТТЭН ОГО]	328
[РЕБЕНОК ОТ ДУХА-ХОЗЯИНА ГОРЫ]	329
31. [БУОСПА ИЧЧИЛЭРЭ]	330
[ДУХИ ОСПЫ]	331
32. [ТУЛААЙАК ТАРАКААЙ УОЛ]	330
[ПЛЕШИВЫЙ ПАРЕНЬ-СИРОТА]	331
33. АҖААР КАРАКТААК КЫЫС	336
ОДНОГЛААЗЯ ДЕВУШКА	337

34. [ТҮҮЛЭЭХ КИҢИЛЭР]	338
[ВОЛОСАТЫЕ ЛЮДИ]	339
35. [ОЧИЙҢАКААНҢА УОТ]	340
[ОГОНЬ В МАЛЕНЬКОМ ЧУМЕ]	341
36. [ЛЫЫПЫРДААН]	342
[ЛЫЫПЫРДААН]	343
37. [ИККИ ТУЛААЙАК]	346
[ДВА БРАТА-СИРОТЫ]	347
38. [ҮС ИНИ-БИИ]	360
[ТРИ БРАТА]	361
39. [ҢААМАЙ]	370
[НГАНАСАНИН]	371
40. [ҢААМАЙ КОҢУУНА]	374
[НГАНАСАНСКИЙ КОСУН]	375

ЫРЫАЛАР ПЕСНИ

41. [АГАМ ИЙЭМ ТУҢУНАН ЫРЫА]	382
[ПЕСНЯ ПРО МОИХ ОТЦА И МАТЬ]	383
42. [БААСКА КӨЛҮӨСКЭТИН КЭЭСПИТЭ]	384
[ОСТАВИЛ ВАСЯ КОЛЕЧКО МНЕ]	385
43. [ОГУРУОЛААХ ЫДЬБААНАГА]	386
[К УЛЬЯНЕ БИСЕРНОЙ]	387
44. [МҮҮЛДЬЭГЭЛИИР МЭЙБЭЙЭЭНЭ]	386
[МЮЛЖЭГЯНА-ТОЛСТУШКА]	387
45. [ТУУСТААК ТУМУС ТУРУЙААНА]	388
[ЖУРАВУШКА ТУУСТААКА ТУМУСА]	389
46. [ДААДАГАР ДААРЫЙА ЫРЫАТА]	388
[ПЕСНЯ ДАРЫ ПЫШНОЙ]	389
47. [УОЛ ЫРЫАТА]	390
[ПЕСНЯ ЮНОШИ]	391
48. УОЛ ЫРЫАТА	390
ПЕСНЯ ЮНОШИ	391
49. ӨЛӨКСӨЙ ЫРЫАТА	392
ПЕСНЯ АЛЕКСЕЯ	393
50. УОЛ ЫРЫАТА	392
ПЕСНЯ ЮНОШИ	393
51. УОЛ КЫЫС КӨРДӨНӨ БАРАР ЫРЫАТА	396
ПЕСНЯ ЮНОШИ, ОТПРАВИВШЕГОСЯ НА ПОИСКИ НЕВЕСТЫ	397
52. [ПРОКОПИЙ ГИДАТОВ КЭРГЭНИН ЫЛАРЫГАР ЫЛАААБЫТ ЫРЫАТА]	398
[ПЕСНЯ, СПЕТАЯ ПРОКОПИЕМ ГИДАТОВЫМ ВО ВРЕМЯ СОСТЯЗАНИЯ ПРИ СВАТОВСТВЕ]	399
53. СААСКЫЛААГЫМ ҢАНДАЛАРА	400
ЛУЧЕЗАРНЫЕ ИЗ САСКЫЛАХА	401
54. [НОВОРЫБНАЙ ТУҢУНАН ЫРЫА]	402
[ПЕСНЯ О НОВОРЫБНОМ]	403
55. [ТАБАҢЫТ ЫРЫАТА]	402
[ПЕСНЯ ОЛЕНЕВОДА]	403
56. ЧАСТУШКАЛАР	404
ЧАСТУШКИ	405

ПРИМЕЧАНИЯ И КОММЕНТАРИИ

ЫРЫАЛААК ОЛОНКО (ГЕРОИЧЕСКИЙ ЭПОС)	408
ҒАТЫЫ ОЛОНКО (СКАЗКИ)	412
БЫЛЫРҒЫ ӨСТӨР (МИФЫ, ЛЕГЕНДЫ И ПРЕДАНИЯ)	419
ЫРЫАЛААР (ПЕСНИ)	425

ПРИЛОЖЕНИЯ

СЛОВАРЬ НЕПЕРЕВЕДЕННЫХ СЛОВ	430
СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ	435
СПИСОК СОКРАЩЕНИЙ	437
SUMMARY	438